

Kraftfôr

Kraftfôr er ulike typer fôr som gis når grovfôret ikke dekker hestens næringsbehov. Hester som ikke utfører noe hardt arbeid trenger normalt ikke kraftfôr, men klarer seg bra med grovfôr.

For at hesten ikke skal få problemer med mage og tarm, bør man ikke gi mer enn 0,4 kg kraftfôr per 100 kg kroppsvekt ved hver fôring. Det betyr at en hest som veier 500 kg ikke må spise mer enn $0,4 \text{ kg} \times 5 = 2 \text{ kg}$ kraftfôr ved en og samme fôring. For store mengder kraftfôr i døgnet kan føre til at hesten får for mye energi, at den blir ukonsentrert og dermed vanskeligere og trene og håndtere.

Eksempler på vanlige typer kraftfôr er havre og andre kornslag som bygg, hvete og mais. Som kraftfôr regnes også kli, betfôr, soya, linfrø og olje. Pellets og müsliblandinger er en blanding av ulike typer kraftfôr.

Havre kan gis hel eller knust. Hel havre inneholder mest næring og passer for de fleste hester. Dersom hesten ikke tygger kraftfôret ordentlig, bør den ikke fôres med hel havre. Mye av havren går da bare rett igjennom tarmene som hele kjerner og følger med avfôringen ut. Gamle hester og unghester som feller melketenner, kan ha vanskeligheter med å tygge hel havre.

Når det gjelder andre kornslag er kjernene ofte veldig harde, og de bør derfor knuses. Knusing av havre og andre kornslag gjør imidlertid at holdbarheten forkortes. I stedet for å knuse kornet kan man derfor bløte det. Det gjøres ved at man slår varmt (kokevarmt) vann over, som så får avkjøle innen det gis. All kornslag inneholder ganske mye fosfor.

Kli er et produkt som blir til overs når man kverner korn til mel. Det vanligste er hvetekli eller en kliblanding. Kli inneholder en del proteiner og ganske mye fosfor. Hvis fôrplanen allerede inneholder større mengder helkorn behøver du ikke gi kli.

Betfôr er et energirikt rest/avfallsprodukt fra sukkerroer etter vanlig sukkerproduksjon. Etter at sukkerbeten kuttet og kokes ut blir selve fiberen igjen. Denne blandes med melasse (en tykk sirup som også er et restprodukt fra sukkerproduksjonen), og dette tørkes så og selges som betfôr. Betfôr eser voldsomt og raskt når det kommer i kontakt med væske. **Derfor må betfôr alltid bløtlegges før bruk.** Betfôr skal bløtes i kaldt vann i opptil 12 timer (kuber/pellets av betfôr opptil 24 timer). Det er imidlertid viktig at fôret lages ferskt hver dag, hvis ikke kan det lett gjære. Bløtet betfôr er et fôr som er bra for hestens mage- og tarmsystem. Tørr betfôr sveller i hestens spiserør, og kan forårsake spiserørsforstoppelse. Dette er meget alvorlig, og kan være dødelig.

Soya utvinnes fra soyabønner. Oljen som presses fra soyabønner er veldig proteinrik. Soya bør derfor ikke benyttes i for store mengder, og kun dersom grovfôret er proteinfattig.

Andre typer fôr som fungerer som proteintilskudd er linfrø- og rapskaker/-pellets. Du kan benytte en mindre mengde linfrø som først kokes i vann til en grøt, som kan blandes med kli eller oppbløtt betfôr. Linfrø anses som bra for hestens mage, og gir en blank pels.

Luserne er også et grovfôr som inneholder protein. Man kan godt benytte luserne som tilskudd i fôrplanen hvis grovfôret er proteinfattig.

Vanlig vegetabilsk **matolje** kan også brukes som fôr til hester som er tynne, eller dersom grovfôret inneholder mye protein men for lite energi. Energiverdien i olje er høy, og egner seg derfor godt som tilsetning til konkurransehester. Det spiller ikke så stor rolle hvilken olje man bruker, så lenge den er av like god kvalitet som den oljen vi mennesker bruker.

Hentet fra <http://www.rytter.no/Hestensvelferd/Kunnskapsbibliotek/Fôring/Kraftfor.aspx>